

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
Č. J.	98/2022
DATUM ZPRACOVÁNÍ	21. září 2022
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Harnych, Jan Šebesta
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	jharnych@spcr.cz; jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR podporuje co nejjednodušší procesy povolení zdrojů OZE ať už v oblasti energetiky či v oblasti samotného stavebního práva. Bohužel slibované zjednodušení, urychlení povolení a výstavby bezemisních zdrojů se týká pouze velmi malé části OZE. Proto navrhuje další úpravy, aby byla problematika OZE řešena komplexněji.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K důvodové zprávě a chybějícím úpravám všech druhů OZE

V bodě 2 důvodové zprávy, v níž je uvedeno odůvodnění hlavních principů se mimo jiné uvádí: „Návrh zákona byl zpracován v reakci na opakované prohlášení předsedy vlády o nutnosti řešení bezpečnosti dodávek energie, resp. snížení závislosti na dovozu paliv z Ruska. Klíčové pro tento cíl je podpora výstavby bezemisních zdrojů. Důvodem a účelem předloženého materiálu je nastavit legislativní prostředí, které umožní jak fyzickým, tak právnickým osobám zajistit energii na pokrytí jejich potřeb, která bude cenově dostupná, bude z národních zdrojů (energetická bezpečnost) a přispívá k dekarbonizaci ekonomiky České republiky, resp. Evropské unie (plnění závazků v oblasti ochrany klimatu).“.

Tomuto cíli však předložený návrh nedostál, alespoň pokud jde o zjednodušení povolovacích procesů výroben tak, aby se zvýšila pravděpodobnost dosažení klimatických cílů ČR. Navrhované změny jsou svým významem spíše marginální, nebo se týkají malých projektů.

Předložený návrh úprav obou výše uvedených zákonů řeší ale pouze část obnovitelných zdrojů energie, a to tzv. malé fotovoltaiky do 50 kW. Zvýšení limitu z 10 kW na 50 kW pro povinnost vyřízení licence na výrobu je důležitým krokem, avšak získat licenci není administrativně náročný nebo nejistý krok, takže se z našeho pohledu nejedná o zásadní průlom. Výjimka z povinnosti získat územní rozhodnutí může být sice zásadním zjednodušením, ale má se týkat opět pouze projektů s výkonem do 50 kW, což jsou v drtivé většině instalace na stávajících nebo nových budovách, které nepotřebují (samostatně) územní rozhodnutí ani dnes.

Podobně výjimka z povinnosti získat stavební povolení pro výroby do 50 kW usnadní realizaci převážně střechních FVE a nijak významně nepřispěje k navýšení výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů

v energetickém mixu ČR. To se neobejde bez realizace solárních parků řádově vyšším instalovaným výkonem na vhodných plochách, těch se však ani jeden z novelou navržených nástrojů prakticky nedotkne.

Zcela v něm absentují i jiné obnovitelné zdroje energie jako je vodík a biometan. Přitom biometan zmínil ve svém mimořádném projevu dne 22. června 2022 předseda vlády ČR Petr Fiala v souvislosti s podporou výstavby bezemisních druhů energie tím, že uvedl: „*Chceme zásadně zvýšit objem produkce domácího bioplynu*“.

Z tohoto důvodu předkládáme následující konkrétní připomínky, které by měly být zahrnuty do předloženého návrhu, aby byla předmětem legislativních úprav i širší oblast obnovitelných zdrojů energie a opatření, která skutečně mohou přispět k urychlení výstavby všech druhů obnovitelných zdrojů všech velikostí. Stejně tak návrh novely nijak nepřispívá ke zlepšení situace v oblasti výstavby VTE, v níž ČR ve srovnání s ostatními evropskými státy významně zaostává. Chybí i OZE na bázi plynu, které také významným způsobem přispějí ke snížení závislosti na dovozu plynu z Ruska a přispějí ke zvýšení bezpečnosti dodávek energie, protože jsou jako výše zmíněné OZE z domácích zdrojů. Dále chybí i úprava týkající se malých modulárních reaktorů.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K ENERGETICKÉMU ZÁKONU

2. **K § 2 odst. 2 písm. b) bodu 9**

Navrhujeme upravit znění bodu 9, aby definice plynu obsahovala i vodík, který je uveden v návrhu legislativy EU obsahující tzv. 4. plynárenský balíček.

Nové znění § 2 odst. 2 písm. b) bod 9:

„plynem zemní plyn, koksárenský plyn čistý, degazační a generátorový plyn, biometan, propan, butan a jejich směsi, pokud nejsou používány pro pohon motorových vozidel, plynem zemní plyn, biometan, syntetický metan, vodík, jejich směsi a případně další druhy plynů, pokud pro jejich přepravu, distribuci nebo uskladnění v příslušné části plynárenské soustavy budou splněny požadavky na technickou připravenost plynárenské soustavy, bezpečnost provozování plynárenské soustavy a využití plynárenské soustavy;“.

Odůvodnění:

Navrhujeme změnit současnou definici plynu ve stávajícím energetickém zákoně tak, aby obsahovala i vodík, který je uveden v návrhu legislativy EU obsahující tzv. 4. plynárenský balíček, a to z důvodů vytvoření podmínek pro možnost připojování výroben vodíku k plynárenské soustavě v blízkém období, protože se již nyní začínají připravovat první projekty v této oblasti. V souvislosti s cíli EU ohledně odklonu od dodávek zemního plynu z Ruska je třeba urychlit zahájení výroby vodíku v tuzemsku a jeho dodávek do plynárenské soustavy. Zahrnutí vodíku pod pojem „plyn v EZ rovněž umožní zamýšlený import vodíku (nebo jeho směsi se zemním plynem) do ČR. Výslovné uvedení vodíku ve výčtu základních druhů plynů jako je zemní plyn a biometan rovněž odpovídá přístupu zákonodárství jiných členských států EU (např. Německo) a v neposlední řadě je lze vnímat jako výraz rostoucího významu vodíku, jak je patrný z vodíkové strategie ČR. Dále navrhujeme upravit znění definice tak, aby plynem byly další druhy plynů, které splní požadavky na technickou připravenost a bezpečnost provozování příslušné části plynárenské soustavy.

Nová definice plynu sice explicitně neuvádí např. koksárenský plyn čistý, degazační a generátorový plyn či propad a butan, ale tyto plyny jsou obsaženy ve slovech „a případně další druhy plynů“, přičemž je podmínkou, aby pro jejich distribuci byly splněny požadavky na technickou připravenost a bezpečnost provozování dané soustavy. Během přípravy nového energetického zákona bylo dohodnuto neuvádět konkrétní názvy různých druhů nízkouhlíkových plynů nebo dalších druhů plynů z obnovitelných zdrojů, ale jen základní plyny jako je zemní plyn, biometan, syntetický metan a vodík.

Tato připomínka je zásadní.

3. K § 2 odst. 2 písm. b) bodu 26 a k § 3 odst. 2

V § 2 odst. 2 písm. b) bod 26 za středníkem a v § 3 odst. 2 navrhujeme vypustit slovo „zemního“ a ve třetí větě za slova „zásobníky plynu“ vložit slova „výrobní plynu“.

Platné znění dotčených bodů s vyznačením navrhovaných změn:

V § 2 odst. 2 písm. b) bod 26 se upravuje na následující znění:

“26.výrobnou plynu zařízení na výrobu nebo těžbu plynu nebo terminál zkapalněného zemního plynu včetně stavební části a nezbytných pomocných zařízení, kde uskutečňuje svoji činnost držitel licence na výrobu plynu; výroba ~~zemního~~ plynu je zřizována a provozována ve veřejném zájmu,”

V § 3 se navrhuje upravit odst. 2 na následující znění:

„(2) Přenos elektřiny, přeprava plynu, distribuce elektřiny, výroba elektřiny ve výrobně elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více s možností poskytovat podpůrné služby k zajištění provozu elektrizační soustavy, distribuce plynu, uskladňování plynu, výroba ~~zemního~~ plynu, provozování těžebního plynovodu, výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie se uskutečňují ve veřejném zájmu. Stavby sloužící pro činnosti podle věty první a stavby s nimi související jsou zřizovány a provozovány ve veřejném zájmu. Pro zřízení a provozování stavby přenosové soustavy, přepravní soustavy, distribuční soustavy, výrobní elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více s možností poskytovat podpůrné služby k zajištění provozu elektrizační soustavy, zásobníku plynu, výrobní plynu, těžebního plynovodu, rozvodného tepelného zařízení nebo zdroje tepelné energie připojeného k rozvodnému tepelnému zařízení anebo pro zřízení a provozování stavby související lze odejmout nebo omezit vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě podle jiného právního předpisu4e.“

Odůvodnění:

Na základě rozhodnutí EU o postupném omezování dovozu plynu z Ruska, a z toho plynoucích nutnosti urychleného hledání alternativních tuzemských zdrojů, které by nahradily ruský plyn, mohou v zásobování ČR plynem vypomoci jak nové výrobní biometanu, tak i výrobní vodíku připojené k plynárenské soustavě. Pro urychlení jejich výstavby se nově navrhuje, aby i tyto výrobní plyny vedle výroben zemního plynu mohly být zřizovány a provozovány ve veřejném zájmu, a tedy měly možnost využívat s tímto institutem související práva, která vytváří příznivější podmínky pro jejich přípravu a realizaci a tím i zájem investorů.

Protože jde jak v případě biometanu, tak i vodíku o tzv. obnovitelné plyny, je předložený návrh plně v souladu s klimatickými cíli EU a mohl by rovněž přispět ke snížení závislosti na dovozu plynu.

Současně v § 3 odst. 2 rozšiřujeme výčet zařízení, pro něž lze odejmout nebo omezit vlastnická práva, také o výroby plynu. Na rozdíl od zdrojů tepelné energie, které na základě poslední právní úpravy EZ byly doplněny, výroby plynu scházejí.

Tato připomínka je zásadní.

4. K § 2 odst. 2 písm. b) bodu 36 (nově navržený bod)

V § 2 odst. 2 písm. b) navrhujeme za bod 35 doplnit nový bod 36, který zní:

„36. úpravou složení plynu změna složení nebo vlastností plynu za účelem splnění požadavků na technickou připravenost příslušné části plynárenské soustavy; toto není považováno za užití plynu pro vlastní spotřebu nebo za výrobu plynu;“.

Odůvodnění:

S ohledem na výše uvedené rozšíření definice plynu – zejména o vodík, bude nutné zajistit úpravu složení plynu tak, aby bylo zajištěno bezpečné a spolehlivé fungování plynárenské infrastruktury v případě, že příslušná část soustavy není plně adaptována na provoz např. dodávaného procenta vodíku v plynu. Potřeba úpravy složení plynu může přicházet v úvahu i v případě dodávek zemního plynu s výrazně nižším obsahem spalného tepla proti zemnímu plynu, který je v současné době dodáván. Návrh dále pracuje s tímto pojmem, považujeme proto za nezbytné, aby byl definován.

Pro vysvětlení uvádíme, že jde o technickou připravenost příslušné části plynárenské soustavy pro vpuštění směsi plynu s takovým procentuálním obsahem vodíku, aby její provoz byl bezpečný a spolehlivý. Před vpuštěním vodíku do stávající infrastruktury musí každý její provozovatel prověřit jednotlivé prvky infrastruktury po stránce materiálové technického stavu, a i z dalších hledisek, zda vůbec a do kolika % vodíku je možné zajistit jejich bezpečný a spolehlivý provoz za který je dle EZ zodpovědný pouze on a nikdo jiný.

Tato připomínka je zásadní.

5. K § 2 odst. 2 písm. b) bodu 37 (nově navržený bod)

V § 2 odst. 2 písm. b) navrhujeme za bod 35 doplnit nový bod 37, který zní:

„37. zařízením pro úpravu složení plynu zařízení sloužící ke změně složení nebo vlastností plynu za účelem splnění požadavků na technickou připravenost příslušné části plynárenské soustavy;“.

Odůvodnění:

Nová definice zařízení na úpravu složení plynu navazuje na navrhovanou novou definici „úprava složení plynu“ obsaženou v naší předchozí připomínce. Její uvedení je potřebné s ohledem na to, že v dalších připomínkách k návrhu novely energetického zákona navrhujeme, aby provozovatel přepravní soustavy, provozovatel distribuční soustavy a provozovatel zásobníku plynu měli právo takováto zařízení provozovat.

Tato připomínka je zásadní.

6. K § 3 odst. 2 – Výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů jako stavby ve veřejném zájmu

Navrhujeme upravit definici staveb ve veřejném zájmu o výroby energie z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkové výroby elektřiny.

V § 3 odst. 2 v druhé větě se za slovo „*první*“ vkládají slova „**a stavby výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a nízkouhlíkových výroben elektřiny**“.

Odůvodnění:

Dle stávajícího znění energetického zákona, konkrétně §3 odst. 2, jsou stavby výroben elektřiny s výkonem nad 100 MW, distribuce elektřiny a další činnost v energetice zřizovány a provozovány ve veřejném zájmu. Navrhovaná připomínky cílí na rozšíření veřejného zájmu na výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových výroben elektřiny. Jedná se zejména o ty nízkouhlíkové výroby, které nenaplní podmínku výkonu nad 100 MW, což jsou malé modulární reaktory na výrobu elektřiny z jádra. Základním důvodem je skutečnost, že jsou to zejména obnovitelné zdroje a nízkouhlíkové výroby, které jsou z krátkodobého a střednědobého hlediska schopny zvýšit energetickou soběstačnost a tím i bezpečnost ČR.

Navrhovaná úprava § 3 odst. 2 by ve svém důsledku vedla k tomu, že povolování staveb výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů nebude znevýhodněno při poměrování s veřejnými zájmy, jako je ochrana přírody, památková ochrana apod. To samozřejmě neznamená, že by tyto veřejné zájmy měly být přehlíženy. Jde pouze o to, aby projekty výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů nebyly povolovacími orgány zamítány prakticky automaticky vždy, pokud dojde ke střetu s některým z veřejných zájmů, i třeba velmi nízké intenzity.

Tato připomínka je zásadní.

7. K § 9 odst. 4, § 10 a § 96

Navrhujeme v části první, změna energetického zákona doplnit následující tři novelizační body:

1. V § 9 odst. 4 se číslo „9“ nahrazuje číslem „10“.
2. § 10 se za odstavce 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:
„(7) Podmínkou zrušení licence na výrobu elektřiny na základě žádosti držitele licence podle odstavce 2 písm. d) je, že žadatel má vypořádány všechny závazky ze smluv s dotčenými účastníky trhu, se kterými má uzavřené smlouvy podle tohoto zákona. Splnění podmínky podle předchozí věty žadatel dokládá souhlasným prohlášením držitele licence a dotčeného účastníka trhu. Dotčený účastník trhu není oprávněn souhlasné prohlášení bezdůvodně odmítnout vydat. Podle tohoto ustanovení se postupuje přiměřeně při změně licence na výrobu elektřiny v souvislosti s vyjmutím výroby elektřiny z této licence.“

Dosavadní odstavce 7 až 11 se označují jako odstavce 8 až 12.

3. V § 96 odst. 7 se slova „§ 10 odst. 7“ nahrazují textem „**§ 10 odst. 8**“

Odůvodnění:

Navržené doplnění je opatřením proti nekalým postupům některých výrobců. Jedná se o úpravu v oblasti licencí, konkrétně přidání podmínky při požadavku na zrušení licence o vypořádání všech závazků žadatele plynoucích ze smluv s účastníky trhu. Splnění této podmínky se prokazuje čestným prohlášením. Tato

úprava má za cíl zabránit nekalým praktikám výrobcům, pro které bude velkým lákadlem aktuální výše tržní ceny elektřiny a snaha se vymanit ze stávajícího kontraktu/případně převést licenci na jiný subjekt.

Tato připomínka je zásadní.

8. K § 16 odst. 2 – kompetence ministerstva

V § 16 odst. 2 navrhujeme vložit za písmeno e) nové písmeno f) s následujícím zněním:

„f) vydává závazné stanovisko k rozsahu a podmínkám pilotních projektů podle § 20c odst. 1.“

Odůvodnění:

Potřeba rozšíření pravomocí MPO o vydávání závazného stanoviska k rozsahu a podmínkám pilotních projektů vychází z navrhované nové úpravy tzv. „pilotních projektů“, která obsahuje toto stanovisko jako nezbytnou podmínku žádosti o pilotní projekt, kterou předkládá žadatel Energetickému regulačnímu úřadu. Závazné stanovisko tohoto ministerstva k žádosti o pilotní projekt je důležité z hlediska toho, zda pilotní projekt je v souladu s celkovou energetickou koncepcí a dalšími strategiemi státu v této oblasti, které spadají do kompetence ministerstva a dále také z hlediska možných výjimek z tohoto zákona, které mohou být nutné pro realizaci daného projektu, protože MPO je jeho garantem.

Tato připomínka je zásadní.

9. K § 20b a 20c (nové §) – pilotní projekty

Za § 20a navrhujeme vložit § 20b a § 20c s následujícím zněním:

„§ 20b

Pilotní projekty

1. *Pilotním projektem je projekt zkoušek, testování a provozu nové technologie nebo inovativního postupu prováděný za účelem ověření způsobu budoucího nasazení technologie nebo postupu v energetice, který nelze provádět v souladu se stávající právní úpravou tohoto zákona, jeho prováděcích právních předpisů nebo Pravidly provozování přenosové soustavy, Pravidly provozování distribuční soustavy, Řádem provozovatele přepravní soustavy nebo Řádem provozovatele distribuční soustavy, Řádem provozovatele zásobníku plynu (dále jen „Řád“).*
2. *Pilotní projekt*
 - a. *musí být omezen na dobu a rozsah nezbytné pro dosažení zamýšlených účelů,*
 - b. *musí být omezen ve svých dopadech na existující energetické trhy, a*
 - c. *nesmí být v rozporu se směřováním energetické unie podle Nařízení o správě energetické unie.*
3. *Osoba je oprávněna provozovat pilotní projekt pouze na základě rozhodnutí Úřadu o povolení pilotního projektu (dále jen „povolení pilotního projektu“).*
4. *Úřad v povolení pilotního projektu stanoví rozsah, ve kterém není provozovatel pilotního projektu po dobu jeho provádění povinen dodržovat konkrétní ustanovení tohoto zákona, prováděcích právních předpisů nebo Řádů, včetně odůvodnění tohoto stanovení.*
5. *Provozovatel pilotního projektu je povinen řídit se pokyny technického dispečinku provozovatele přenosové soustavy, přepravní soustavy nebo distribuční soustavy nebo technického dispečinku výrobce plynu, ke které je zařízení pilotního projektu připojeno.*

6. *Náklady, které vzniknou provozovateli přenosové soustavy, přepravní soustavy nebo distribuční soustavy v souvislosti s provozem pilotního projektu, zohlední Úřad v cenové regulaci.*

§ 20c

Řízení a rozhodnutí o udělení povolení pilotního projektu

1. *Správní řízení o udělení povolení pilotního projektu se zahajuje na základě žádosti, k níž žadatel připojí závazné stanovisko ministerstva. Náležitosti žádosti stanoví prováděcí právní předpis. V případě, že má být zařízení pilotního projektu připojeno k přenosové, přepravní nebo distribuční soustavě, je nutné spolu s žádostí předložit vyjádření příslušného provozovatele přenosové soustavy, přepravní soustavy, nebo distribuční soustavy.*
2. *Úřad vydá povolení pilotního projektu, které obsahuje*
 - a. *identifikaci provozovatele pilotního projektu, u právnické osoby obchodní firmu nebo název, její sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a údaje o jejím statutárním orgánu, u fyzické osoby jméno a příjmení nebo obchodní firmu, rodné číslo a identifikační číslo, pokud byla přidělena, nebo datum narození, a bydliště,*
 - b. *dobu platnosti povolení pilotního projektu,*
 - c. *dobu realizace a nejzazší termín zahájení realizace pilotního projektu,*
 - d. *popis pilotního projektu,*
 - e. *umístění pilotního projektu,*
 - f. *podmínky provozování pilotního projektu včetně stanovení rozsahu výjimek podle § 20b odst. 3.*
 - g. *předpokládané náklady pilotního projektu a způsob jejich zahrnutí do regulovaných výnosů příslušného provozovatele přenosové, přepravní nebo distribuční soustavy, pokud se jedná o projekt některého z těchto provozovatelů.*
3. *Povolení pilotního projektu lze prodloužit na základě žádosti podané před skončením jeho platnosti. Úřad povolí prodloužení povolení pilotního projektu, pokud jeho další provoz je nezbytný vzhledem k povaze technologického zařízení, předpokládané složitosti nebo dosavadnímu průběhu pilotního projektu.*
4. *Držitel povolení pilotního projektu je povinen bezodkladně písemně oznámit Úřadu veškeré změny údajů uvedených v povolení pilotního projektu, či jiné údaje vztahující se k povolení pilotního projektu.*
5. *Úřad vede evidenci vydaných povolení pilotních projektů, který obsahuje údaje v rozsahu dle odst. 2 a který Úřad uveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup.*
6. *Povolení pilotního projektu zanikne*
 - a. *uplynutím doby, na kterou bylo uděleno, pokud nedošlo k jeho prodloužení,*
 - b. *u provozovatele fyzické osoby jeho smrtí nebo prohlášením za mrtvého,*
 - c. *vydáním rozhodnutí o úpadku ohledně majetku provozovatele pilotního projektu nebo zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že majetek provozovatele pilotního projektu nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení,*
 - d. *u provozovatele právnické osoby jejím zánikem.*
7. *Úřad povolení pilotního projektu zruší rozhodnutím*
 - a. *pro závažné porušení podmínek povolení pilotního projektu, nebo*
 - b. *na základě žádosti držitele povolení pilotního projektu.*
8. *Provozovatel pilotního projektu je povinen do 3 měsíců po ukončení provozu pilotního projektu vypracovat písemně závěrečnou hodnotící zprávu o průběhu pilotního projektu a předložit ji Úřadu*

a v případě jeho vyžádání i příslušnému provozovateli přenosové soustavy, přepravní soustavy nebo distribuční soustavy, ke které bylo zařízení pilotního projektu připojeno.“

Odůvodnění:

Cílem pozměňovacího návrhu je vytvoření platformy pro realizaci pilotních výzkumných a vývojových projektů pro inovativní technologie a jejich ověření v podmínkách reálného provozu sektoru energetiky České republiky. Cílem je vytvoření legislativního a regulatorního prostředí umožňujícího realizovat tyto projekty, které by v standardním legislativním a regulatorním prostředí nebyly povoleny (například z důvodu chybějící definice nové činnosti nebo zpoždění implementace definice přijaté na úrovni EU do české legislativy). Jelikož se bude jednat o specifické projekty, jejich posouzení bude podléhat schválení státních autorit, měly by být rovněž časově omezeny na dobu nutnou pro dosažení účelu projektu a jejich realizace by měla být umožněna všem účastníkům trhu, včetně regulovaných subjektů.

V současné době energetický zákon (458/2000 Sb.) nijak neupravuje možnost realizace pilotního projektu jednotlivými aktéry sektoru energetiky. Tímto nedostatkem tak vytváří legislativní bariéru pro implementaci nových technologií do tržního prostředí ČR a omezuje rychlost zavádění inovací do běžného provozu. Evropské klimatické cíle a postupné omezování dovozu energetických surovin z Ruska vytváří tlak na rozvoj nových technologií, jejich ověření v reálném provozu a následné uplatnění v tržním prostředí. Konkrétní případy již byly v ČR zaznamenány například v oblasti akumulace a provozu bateriových úložišť. Z pohledu moderní a zejména konkurenceschopné energetiky je tedy žádoucí, aby v legislativním prostředí ČR vznikla definice a ukotvení „pilotních projektů“, skrze které budou moci být aplikovány nejnovější technologie ještě před jejich vstupem na trh a před následnou řádnou úpravou dosavadní legislativy. Pilotní projekt tak poskytne vhodné zkušební prostředí inovativním projektům a zároveň podpoří připravenost legislativy pro plynulé zahrnutí těchto nových technologií do trhu.

Pilotní projekt, případně jeho obdoby, je možné částečně dohledat v již existujících právních předpisech Evropské unie i České republiky. Nepřímo je reflektován skrze nařízení 945/2019 EU o vnitřním trhu s elektřinou skrze definici čl. 2 odst. 24 „*demonstrační projekt*“, případně nařízení 1999/2018 EU o správě energetické unie skrze článek 4 odst. e) rozměr „*výzkum, inovace a konkurenceschopnost*“. V legislativním prostředí ČR lze pak platformu pilotního projektu dohledat pouze v aktualizovaném znění zákona 353/2003 Sb. o spotřebních daních v paragrafu 3, bodě p) a rovněž ve vyhlášce č. 24/2011 Sb. o plánech povodí a plánech pro zvládnutí povodňových rizik stanovených na základě zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 150/2010 Sb., paragraf 4, odst. 2, bod o). V neposlední řadě pak zákon 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje paragraf 2, odst. 1 bod c) inovace. V oblasti energetiky však konkrétní legislativní úprava chybí.

Tato připomínka je zásadní.

10.K části první § 23 a § 98 (čl. I novelizačnímu bodu 3. a 6.)

Požadujeme v novelizačním bodu 3. a 6. vypustit slova „k přenosové soustavě nebo“.

Odůvodnění:

Pokládáme za technicky i ekonomicky nesmyslné, aby byly výroby s instalovaným výkonem do 50 kW připojovány k přenosové soustavě.

Tato připomínka je zásadní.

11.K § 57 odst. 8

Navrhujeme úpravu odst. 8 ve vztahu k novele vyhlášky.

Nové znění § 57 odst. 8:

„(8) Výrobce plynu je dále povinen

o) vypracovat do 6 měsíců po udělení licence na výrobu plynu a ~~každý druhý rok do 31. března~~ upřesňovat podklady pro **posouzení rizik**, zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze a zasílat je ministerstvu,“.

Odůvodnění:

Navržené úpravy reagují na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství, která nově zohlednila znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. V návrhu byla upravena periodicitu zasílání podkladů ministerstvu pro účely zpracování posouzení rizik, plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze dle nařízení 2017/1938 tak, aby termíny definovala pouze vyhláška a bylo možné je pružněji nastavovat. Nyní byly termíny prodlouženy ze dvou na čtyři roky v souladu s nařízením 2017/1938. Dále bylo doplněno zmocnění pro ministerstvo o podklady pro posouzení rizik, které chyběly, ačkoli již do roku 2017 je i vypracování posouzení rizik jednou z povinností dle nařízení 2017/1938.

Tato připomínka je zásadní.

12.K § 58 a 59

Navrhujeme úpravu § 58 ve vztahu k novele vyhlášky.

Nové znění § 58:

„(9) Provozovatel přepravní soustavy je dále povinen

b) vypracovat do 6 měsíců po udělení licence na přepravu plynu a ~~každý druhý rok do 31. března~~ upřesňovat podklady pro **posouzení rizik**, zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze a zasílat je ministerstvu,“

Nové znění § 59:

„(9) Provozovatel distribuční soustavy je dále povinen

b) vypracovat do 6 měsíců po udělení licence na distribuci plynu a ~~každý druhý rok do 31. března~~ upřesňovat podklady pro **posouzení rizik**, zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze a zasílat je ministerstvu,“

Odůvodnění:

Navržené úpravy reagují na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství, která nově zohlednila znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. V návrhu byla upravena periodicitu zasílání podkladů ministerstvu pro účely zpracování posouzení rizik, plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze dle nařízení

2017/1938 tak, aby termíny definovala pouze vyhláška a bylo možné je pružněji nastavovat. Nyní byly termíny prodlouženy ze dvou na čtyři roky v souladu s nařízením 2017/1938. Dále bylo doplněno zmocnění pro ministerstvo o podklady pro posouzení rizik, které chyběly, ačkoli již do roku 2017 je i vypracování posouzení rizik jednou z povinností dle nařízení 2017/1938.

Tato připomínka je zásadní.

13.K § 58 odst. 1 (nové písm.) a § 59 odst. 1 (nové písm.)

V § 58 navrhujeme za stávající písmeno j) zařadit nové písmeno k) s následujícím zněním:

„k) za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem provozovat zařízení na úpravu složení plynů.“

V § 59 odst. 1 navrhujeme za stávající písmeno l) zařadit nové písmeno m) s následujícím zněním:

„m) za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem provozovat zařízení na úpravu složení plynů“.

Odůvodnění:

Ustanovení rozšiřuje oprávnění provozovatele přepravní soustavy o právo provozovat zařízení na úpravu složení plynů, přičemž podmínky budou stanoveny prováděcím právním předpisem společně pro DSO, TSO a SSO. Právo TSO provozovat zařízení na úpravu složení plynu je v souladu s předloženým návrhem směrnice EK o společných pravidlech pro vnitřní trhy s obnovitelnými a zemními plyny a s vodíkem, v němž podle čl. 35 má TSO zajistit účinné řízení kvality ve svých zařízeních v souladu s platnými normami kvality.

Tato připomínka je zásadní.

14.K § 60

V § 60 navrhujeme upravit odst. 8 s ohledem na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství:

„(8) Provozovatel zásobníku plynu je dále povinen

t) vypracovat do 6 měsíců po udělení licence na uskladňování plynu ~~podklady pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze, zaslat je ministerstvu a každý druhý rok je upřesňovat podklady pro posouzení rizik, zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze a zasílat je ministerstvu,~~

Odůvodnění:

Navržené úpravy reagují na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství, která nově zohlednila znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. V návrhu byla upravena periodičita zaslání podkladů ministerstvu pro účely zpracování posouzení rizik, plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze dle nařízení 2017/1938 tak, aby termíny definovala pouze vyhláška a bylo možné je pružněji nastavovat. Nyní byly termíny prodlouženy ze dvou na čtyři roky v souladu s nařízením 2017/1938. Dále bylo doplněno zmocnění pro ministerstvo o podklady pro posouzení rizik, které chyběly, ačkoli již do roku 2017 je i vypracování posouzení rizik jednou z povinností dle nařízení 2017/1938.

Tato připomínka je zásadní.

15.K § 60 odst. 1 (nové písm.)

Navrhujeme za stávající písmeno i) zařadit nové písmeno j) s následujícím zněním:

„j) za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem provozovat zařízení na úpravu složení plynů.“.

Odůvodnění:

Ustanovení rozšiřuje oprávnění provozovatele zásobníku plynu o právo provozovat zařízení na úpravu složení plynů, přičemž podmínky budou stanoveny prováděcím právním předpisem společně pro DSO, TSO a SSO.

Tato připomínka je zásadní.

16.K § 61

V § 61 navrhujeme upravit odst. 2 s ohledem na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství:

„n) vypracovat do 6 měsíců po udělení licence na obchod s plynem ~~podklady pro analýzu rizik pro zpracování plánů preventivních opatření a plánů pro stav nouze, zaslat je ministerstvu a každý druhý rok je upřesňovat, podklady pro posouzení rizik, zpracování plánů preventivních opatření a plánů pro stav nouze a zasílat je ministerstvu,~~“.

Odůvodnění:

Navržené úpravy reagují na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství, která nově zohlednila znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. V návrhu byla upravena periodičita zasílání podkladů ministerstvu pro účely zpracování posouzení rizik, plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze dle nařízení 2017/1938 tak, aby termíny definovala pouze vyhláška a bylo možné je pružněji nastavovat. Nyní byly termíny prodlouženy ze dvou na čtyři roky v souladu s nařízením 2017/1938. Dále bylo doplněno zmocnění pro ministerstvo o podklady pro posouzení rizik, které chyběly, ačkoli již do roku 2017 je i vypracování posouzení rizik jednou z povinností dle nařízení 2017/1938.

Tato připomínka je zásadní.

17.K § 98a

V § 98a navrhujeme upravit odst. 1 s ohledem na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství:

„(1) Ministerstvo stanoví vyhláškou

e) opatření a postupy vykonávané při předcházení stavu nouze, při stavu nouze a při odstraňování následků stavu nouze, způsob vyhlášení stavu nouze a oznamování předcházení stavu nouze a postupy při omezování výroby elektřiny, spotřeby elektřiny, plynu a tepla včetně regulačního, vypínacího a frekvenčního plánu, bezpečnostní standard požadované dodávky plynu a obsahové náležitosti havarijních plánů, způsob zajištění bezpečnostních standardů plynu, obsahové náležitosti podkladů pro posouzení rizik, zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze podle přímo použitelného předpisu Evropské unie a termíny pro jejich zaslání ministerstvu, rozsah chráněných zákazníků včetně způsobu určení jejich spotřeby plynu, jejichž dodavatelé mají povinnost plnit bezpečnostní standard dodávky plynu, a opatření a postupy vykonávané při přijímání a poskytování mezinárodní pomoci

v krizových situacích v plynárenství, minimální požadovaná množství uskladněného plynu pro časové úseky v průběhu skladovacího roku a postup stanovení rozdílu mezi minimálním požadovaným množstvím a skutečným množstvím uskladněného plynu v zásobníku plynu,“.

Odůvodnění:

Navržené úpravy reagují na novelu vyhlášky o stavech nouze v plynárenství, která nově zohlednila znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. V návrhu byla upravena periodicitu zaslání podkladů ministerstvu pro účely zpracování posouzení rizik, plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze dle nařízení 2017/1938 tak, aby termíny definovala pouze vyhláška a bylo možné je pružněji nastavovat. Nyní byly termíny prodlouženy ze dvou na čtyři roky v souladu s nařízením 2017/1938. Dále bylo doplněno zmocnění pro ministerstvo o podklady pro posouzení rizik, které chyběly, ačkoli již do roku 2017 je i vypracování posouzení rizik jednou z povinností dle nařízení 2017/1938.

Tato připomínka je zásadní.

18.K § 98 odst. 2 – zmocňovací ustanovení pro ERÚ

Navrhujeme rozšířit stávající zmocnění pro ERÚ a za stávající písm. o) vložit nové písm. p) s následujícím zněním:

„p) podmínky provozování zařízení na úpravu složení plynu;“.

Odůvodnění:

Navrhujeme doplnění zmocňovacích ustanovení pro oblast plynárenství v souvislosti s našimi návrhy na zavedení nové definice „zařízení na úpravu složení plynu“ a navazujícími novými právy provozovatele přepravní soustavy, provozovatele distribuční soustavy a provozovatele zásobníku plynu takového zařízení provozovat. Prováděcí právní předpis, který by vydával Energetický regulační úřad, by měl stanovit podrobné podmínky pro řízení a provozování zařízení na úpravu kvality plynu pro jednotlivé provozovatele, tj. TSO, DSO a SSO. Podmínky pro provozování zařízení na úpravu plynu by měly stanovit v jakých případech a za jakých podmínek by zákazníci měli mít právo na úpravu složení plynu.

Tato připomínka je zásadní.

19.K přechodným ustanovením (nové)

Navrhujeme doplnit dvě následující přechodná ustanovení k předkládaným návrhům:

a) Věcná práva k nemovitostem – kontinuita věcných břemen

„Oprávnění k cizím nemovitým věcem zřizovat, provozovat či udržovat zařízení pro přepravu, distribuci nebo skladování zemního plynu zřízená dle předchozích právních předpisů se považují za oprávnění k cizím nemovitým věcem zřizovat, provozovat, udržovat, provádět změny a odstraňovat na cizích nemovitých věcech příslušná zařízení pro přepravu, distribuci nebo skladování plynu dle § 2 odst. 2 písm. b) bod 8 tohoto zákona.“

b) Kontinuita vydaných veřejnoprávních aktů

„Správní rozhodnutí, souhlasy a ostatní správněprávní úkony vydané ve vztahu k zařízením pro přepravu, distribuci nebo skladování zemního plynu dle předchozích právních předpisů se považují za

správní rozhodnutí, souhlasy a ostatní správněprávní úkony vydané ve vztahu k příslušným zařízením pro přepravu, distribuci nebo skladování plynu dle § 2 odst. 2 písm. b) bod 8 tohoto zákona, pokud jsou taková zařízení v souladu s platnými technickými normami.“

Odůvodnění:

Kontinuita věcných břemen – S ohledem na navrhované rozšíření definice plynu o další substance, které budou dopravovány existující infrastrukturou, se současně navrhuje, aby přechodné ustanovení výslovně potvrzovalo, že existující oprávnění k cizím nemovitým věcem se vztahují i na tyto nové substance. Navrhované ustanovení reflektuje skutečnost, že užívání existující infrastruktury pro přepravu, distribuci nebo skladování uvedených substancí neimplikuje nové, ani větší omezení vlastnických práv, jako implikuje přeprava, distribuce nebo skladování plynu dle současné definice. Navrhované ustanovení je rovněž klíčové k zajištění včasné připravenosti plynárenské infrastruktury na nové plyny (zejména vodík) v souladu se strategií EU, a to při primárním zaměření na repurposing/retrofitting stávající infrastruktury a s tím související významné racionalizaci nákladů.

Kontinuita vydaných veřejnoprávních aktů – S ohledem na navrhované rozšíření definice plynu o další substance, které budou dopravovány existující infrastrukturou, se současně navrhuje, aby přechodné ustanovení výslovně garantovalo, že existující správní rozhodnutí, souhlasy a ostatní akty veřejné moci, vydané ve vztahu k zařízením pro přepravu, distribuci nebo skladování zemního plynu dle předchozích právních předpisů, se vztahují i na užívání existující infrastruktury pro tyto nové substance. Navrhované ustanovení reflektuje skutečnost, že užívání existující infrastruktury pro přepravu, distribuci nebo skladování uvedených substancí neimplikuje nové, ani větší požadavky na užívání této infrastruktury, jako implikuje přeprava, distribuce nebo skladování plynu dle současné definice. Navrhované ustanovení je rovněž klíčové k zajištění včasné připravenosti plynárenské infrastruktury na nové plyny (zejména vodík) v souladu se strategií EU, a to při primárním zaměření na repurposing/retrofitting stávající infrastruktury a s tím související významné racionalizaci nákladů.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY KE STAVEBNÍMU ZÁKONU

20.K § 2 odst. 1 písm. m) bodu 2 – Výrobní energie z obnovitelných zdrojů jako veřejná technická infrastruktura

Navrhujeme rozšířit definici staveb veřejné technické infrastruktury o výrobní energie z obnovitelných zdrojů.

V § 2 odst. 1 písm. m) bodu 2 se za slova „energetické vedení“ vkládají slova „**výrobní energie z obnovitelných zdrojů**“.

Odůvodnění:

V platném stavebním zákoně se rozšiřuje definice tzv. staveb veřejné technické infrastruktury o stavby výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů. Tento návrh souvisí s naší připomínkou č. 3 a 6 (výrobní plynu a elektřiny z obnovitelných zdrojů jako stavby ve veřejném zájmu), tedy pokud budou stavby výroben označeny zákonem jako stavby zřizované a provozované ve veřejném zájmu, je zdůvodněný požadavek zařadit je i do definice pojmu veřejné technické infrastruktury.

Přínos pro urychlení výstavby výroben energie z OZE bude zásadní. Bude možné tyto stavby umísťovat mimo území stanovené územním plánem v souladu s § 18 odst. 5 stavebního zákona a odpadne tedy nutnost pořizovat pro jejich realizaci změnu územního plánu. To zkrátí proces přípravy stavby minimálně o rok. Ochrana ostatních veřejných zájmů a zájmů obcí bude zachována, neboť i tyto stavby budou muset před svou realizací získat potřebné povolení podle stavebního zákona.

Tato připomínka je zásadní.

21.K § 2 odst. 5 písm. c) a § 103 odst. 1

Žádáme do definic ke stavebním úpravám splňujícím definici změny dokončené stavby doplnit i instalace obnovitelného zdroje energie s celkovým instalovaným výkonem do 50kW, která je součástí stavby. Zároveň navrhuje doplnit ustanovení v § 103 odst. 1, na jehož základě instalace zařízení využívající obnovitelné zdroje nebudou podléhat stavebnímu povolení ani ohlášení.

Návrh nového znění písm. c):

*„c) stavební úprava, při které se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby; za stavební úpravu se považuje též zateplení pláště stavby **a instalace zařízení využívajícího obnovitelný zdroj energie s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW, která je součástí stavby.**“*

V návrhu nového § 103 odst. 1 písm. e) žádáme upravit text „pro instalaci obnovitelného zdroje energie“ na „**pro instalaci zařízení využívajícího obnovitelný zdroj energie**“.

Odůvodnění:

Úprava je navrhována tak, aby bylo postaveno najisto (a nebylo ponecháno správnímu uvážení stavebního úřadu – a potažmo možné nejednotné praxi stavebních úřadů), že zmiňovaná instalace je stavební úpravou. Je třeba předejít situaci, kdy by stavební úřad nepovažoval instalaci OZE (která je součástí stavby) za stavební úpravu a neaplikoval by tak nově vkládaný § 103 odst. 1 písm. e), což by nevedlo k cíli, pro který je úprava přijímána. V této souvislosti by se samozřejmě aplikovalo stávající ustanovení § 79 odst. 5, takže by územní rozhodnutí ani územní souhlas nebyl vyžadován u stavebních úprav pro instalaci OZE s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW, která je součástí stavby, a to bez ohledu na to, zda se umísťuje v zastavěném území či zastavitelé ploše. Touto navrhovanou úpravou zůstává nedotčeno již navrhované znění ustanovení 79 odst. 2 písm. v) (které by se aplikovalo pro stavby samostatně stojící). Rovněž se doplňuje do § 103 odst. 1 úprava, podle které stavební úpravy pro instalaci zařízení využívajícího obnovitelný zdroj energie s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW nepodléhají stavebnímu povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu.

Zároveň je to pro realizace samotné vhodnější a příznivější úprava.

22.K § 18 odst. 5 – Omezení možnosti obcí vyloučit realizaci výroben energie z OZE v nezastavěném území

Navrhujeme zakotvit princip, že ÚPD nemůže vyloučit umístění výroben energie z obnovitelných zdrojů bez oprávněného důvodu.

Pro stávající stavební zákon:

V § 18 odst. 5 se na konci doplňuje věta: „**Územně plánovací dokumentace nemůže vyloučit umístění staveb výroben energie z obnovitelných zdrojů, ledaže to při jejím pořizování ve svém stanovisku požaduje dotčený orgán z důvodu ochrany převažujícího veřejného zájmu.**“.

Pro nový stavební zákon:

V zák. č. 283/2021 Sb., stavební zákon, se v § 122 odst. 3 se na konci doplňuje věta: „**Územně plánovací dokumentace nemůže vyloučit umístění staveb výroben energie z obnovitelných zdrojů, ledaže to při jejím pořizování ve svém stanovisku požaduje dotčený orgán z důvodu ochrany převažujícího veřejného zájmu.**“.

Odůvodnění:

Připomínka omezuje možnost územně plánovací dokumentace vyloučit realizaci staveb výroben energie z OZE v nezastavěném území v platném i dosud neúčinném stavebním zákoně, když oba právní předpisy v tomto ohledu obsahují totožnou úpravu. V návaznosti na předchozí připomínky by stavební zákon měl umožňovat realizaci výroben energie z OZE mimo území určené územním plánem. Tato připomínka reaguje na možnost vyloučit takové stavby v nezastavěném území územně plánovací dokumentací. Tuto možnost neruší, ale stanoví pro ni podmínku – vyloučení možnosti realizace výroben energie z OZE v nezastavěném území je možné, pouze pokud to bude požadovat některý z dotčených orgánů z důvodu převažujícího veřejného zájmu. Typickými příklady budou chráněné území, památková ochrana, ochrana nerostného bohatství, ochrana zemědělského půdního fondu apod. Tím je zajištěno, aby se omezila výstavba výroben energie z OZE v nevhodných lokalitách.

Tato připomínka je zásadní.

23.K urychlení teplovodních přípojek obecně

Požadujeme doplnit zásadní zjednodušení a urychlení povolování tepelných přípojek k soustavě zásobování tepelnou energií alespoň do konce roku 2023.

Odůvodnění:

S ohledem na výrazný nárůst cen zemního plynu má řada bytových domů a obcí zájem připojit se na dodávky tepla z tepláren, které nevyužívají zemní plyn. V ČR je z plynu vyrobeno 28 % tepla, většina tepláren tedy zemní plyn nevyužívá nebo pouze v omezeném množství. Zákazníci mohou připojením na teplárnu, která nevyužívá zemní plyn, výrazně snížit své náklady na teplo a současně se ušetří zemní plyn, kterého má ČR i sousední země nedostatek. Většina tepláren má rezervy výkonu a může tyto zákazníky bez problémů připojit. Zásadním problémem je však nutnost získání stavebního povolení pro tepelnou přípojku, což proces zásadně zdržuje a hrozí, že část zákazníků nestihne přepojení na dodávky tepla z teplárny do zimy realizovat. Problém je potřeba urgentně řešit ve zrychleném režimu.

Tato připomínka je zásadní.

24.K urychlení přechodu ze spalování zemního plynu na lehký topný olej

Požadujeme doplnit zásadní zjednodušení a urychlení povolování přechodu ze spalování zemního plynu na lehký topný olej pro všechny stavebníky, a to do konce roku 2023.

Odůvodnění:

Zemní plyn dramaticky zdražil a hrozí jeho nedostatek. Jediné palivo, které je k dispozici v dostatečném množství a pro jeho spalování lze kotle na zemní plyn rychle uzpůsobit, je lehký topný olej. K této záměně paliva je potřeba pouze výměna hořáků (jednoduchý technický zásah realizovatelný v řádu hodin) a vybudování nádrže pro skladování lehkého topného oleje a zázemí pro stáčení oleje z cisterny. Zásadním problémem je však nutnost získání stavebního povolení, což proces přechodu z plynu na lehký topný olej zásadně zdržuje a hrozí, že část tepláren, podniků ale i dalších odběratelů plynu včetně nemocnic nestihne kvůli absenci stavebního povolení přechod na lehký topný olej do zimy realizovat. Problém je potřeba urgentně řešit ve zrychleném režimu.

Tato připomínka je zásadní.

25.K § 79

Navrhujeme v části druhé, změna stavebního zákona, upravit bod 1 takto:

*„1) V § 79 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena v) **a w) včetně poznámky pod čarou**, která zní:*

*„v) stavby pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW s výjimkou stavby vodního díla, pokud se nacházejí v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, **w) připojení k distribuční soustavě*) pomocí elektrické přípojky nebo smyčky, to vše v hladině nízkého napětí a v maximální délce do 30 m od vedení stávající distribuční soustavy zřizované provozovatelem distribuční soustavy, jehož distribuční soustava je připojena k přenosové soustavě a k jehož soustavě je připojeno více než 90 000 odběrných míst,**“.*

****) § 2 odst. 2 písm. a) bod 1. zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů**“.*

Odůvodnění:

Posilování soustavy – s rozvojem intermitentních zdrojů energie (zdroje dodávající elektrickou energii do sítě nepravidelně, občasně), což jsou typicky FVE panely na střechách rodinných domů, bude docházet k nárůstu zatěžování sítě, lze proto předpokládat nárůst potřeby změn v připojování zákazníků do distribuční soustavy. Nárůst počtu zdrojů vyvolá větší míru kabelizace sítě (vyšší kapacita) a nová připojení tak bude nutné realizovat pomocí smyček. V kabelové síti se standardně nepoužívá pro připojení odběrů přípojka, ale smyčka. Tato potřeba bude narůstat rovněž s očekávaným rozvojem komunitní energetiky, kdy bude prostřednictvím distribuční soustavy lokálně sdílена vyrobená elektrická energie.

Přínosy – účelem navrhované změny je tak zejména zjednodušení přípravy pro stavebníky, jak při stavbě rodinných a bytových domů, tak i jiných objektů (bytové objekty, školy, kulturní zařízení, administrativní objekty, drobné výroby) s maximálním příkonem do 100 kW a dále tak zjednodušit a zrychlit povolovací proces týkající se staveb tím, že stavebníkům těchto staveb bude v krátké době zřízeno připojení do distribuční soustavy. Navrhovaná změna rovněž výrazně uvolní administrativní zátěž zejména na straně stavebních úřadů. Uvedené bude mít v praxi za důsledek zrychlení ostatních povolovacích procesů u staveb většího rozsahu a více času na detailní posouzení staveb, u nichž je vyšší kontrola ze strany

stavebního úřadu vyžadována. Uvedený návrh tak rovněž přispěje k tomu, že stavební úřady budou schopné dodržet v ostatních významnějších případech závazné lhůty pro vydání povolení.

Časové hledisko – z dostupných informací lze odhadnout, že v současnosti trvá povolení přípojky/smyčky v průměru téměř 6 kalendářních měsíců při přibližně 12-13 tisících případech za kalendářní rok. Rozšíření staveb, u kterých není vyžadováno rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas, o uvedený návrh tak představuje zejména pro občany, drobné stavebníky, ale i další stavebníky zásadní časovou a nákladovou úlevu v rámci procesu realizace takových staveb. Zároveň to znamená zásadní odbřemenění stavebních úřadů i dotčených orgánů od zbytné agendy. Za současné právní úpravy je nutné pro připojení odběrného elektrického zařízení do distribuční soustavy získat povolení ze strany stavebního úřadu, bez ohledu na typ a rozsah a délku stavby, která má být zařízením distribuční soustavy.

Přípojka – je definována § 2 odst. 2 písm. a) bodem 2 energetického zákona č. 458/2000 Sb. jako „zařízení, které začíná odbočením od spínacích prvků nebo přípojnic v elektrické stanici a mimo ní odbočením od vedení přenosové nebo distribuční soustavy, a je určeno k připojení odběrného elektrického zařízení,“. Elektrická přípojka nízkého napětí končí u venkovního vedení hlavní domovní pojistkovou skříň, u kabelového vedení hlavní domovní kabelovou skříň. Hlavní domovní pojistková skříň, popřípadě hlavní domovní kabelová skříň se umísťuje na objektu zákazníka nebo na hranici jeho nemovitosti. Jde tak o kabel vedoucí od stávající distribuční sítě k tzv. kapliče na elektřinu, která je standardně umístěna na hraně pozemku, případně na nemovitosti.

Smyčka – využití pojmu „smyčka“ má dále za účel zahrnout do staveb, pro které není vyžadováno rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas, rovněž stavby sloužící k připojování odběrných míst jiným způsobem, než kterým je přípojka. Smyčka je odbočením sítě distribuční soustavy k hlavní domovní pojistkové nebo hlavní domovní kabelové skříni, která plní jak funkci připojení, tak i nadále slouží jako distribuční soustava. Pojem „smyčka“ není české legislativě cizí, protože § 45 odst. 7 energetického zákona ve vztahu k odvětví elektroenergetiky předpokládá, že existuje připojení odběrného zařízení pomocí tzv. smyčky. Zákonodárce předpokládal, že smyčka může mít přípojce některé podobné definiční znaky (připojení k síti), avšak vzhledem k funkci v distribuční soustavě ji odlišuje od přípojky. Provedení připojení pomocí smyčky má rovněž přínos v tom, že je jí zvýšena spolehlivost dodávek elektrické energie, proto se jedná o nikoliv ojedinělý, ale běžný (standardní) způsob připojování na soustavě tvořené zemním kabelovým vedením.

Délka přípojky/smyčky – s ohledem na omezení těchto staveb maximální délkou stavby (maximálně do 30 metrů) je ovšem nadále zachována veřejná kontrola ze strany stavebních úřadů ve vztahu ke stavbám stejného typu, ovšem většího rozsahu (nad 30 metrů). Délkou se rozumí délka nejkratší stavebně a technicky proveditelné trasy přípojky/smyčky promítnuté do půdorysu mezi místem odbočení z vedení stávající distribuční soustavy (přípojka) nebo odbočením distribuční soustavy ze stávajícího vedení (smyčka) a hlavní domovní pojistkovou nebo hlavní domovní kabelovou skříni. Délka 30 m stavebně a technické proveditelné trasy je navržena na základě provedených analýz. Lze totiž konstatovat, že odhadem 85 % (analýza cca 9 000 staveb přípojek/smyček) realizovaných přípojek a smyček mělo délku právě do 30 m. Zároveň považujeme hodnotu 85 % za efektivní vymezení účelnosti dopadu navrhované legislativní úpravy při zohlednění ostatních parametrů či chráněných veřejných zájmů.

Zajištění bezpečnosti – bez ohledu na skutečnost, zda budou nebo nebudou přípojky povolovány podle stavebního zákona, bude vždy k připojení do distribuční soustavy potřeba provést revizi přípojky (smyčky) oprávněnou osobou. Držitel licence je povinen podle § 11 energetického zákona zajistit, aby k výkonu licencované činnosti byla používána technická zařízení, která splňují požadavky bezpečnosti a spolehlivosti stanovené právními předpisy a technickými normami, zároveň musí licencovanou činnost vykonávat tak, aby nedošlo k ohrožení života a zdraví osob, majetku či zájmu na ochranu životního prostředí. Revizí se v souladu se zákonem č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení, osvědčuje bezpečnost těchto staveb v rozsahu a za podmínek stanovených právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v souladu s technickou dokumentací; osvědčení provádí revizní technik s platným osvědčením příslušného druhu a rozsahu podle jiného právního předpisu. Bez zajištění revize přípojky nelze přípojku napojit na distribuční síť.

Napěťová hladina – požadavek na doplnění do staveb, u kterých není vyžadováno rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas, je rovněž motivován potřebou připojovat nebo posilovat připojení do distribuční soustavy pro běžné stavebníky (rodinné a bytové domy, stavby občanského vybavení, drobné výroby), proto je legitimní omezit přípojky, které mají být drobnými stavbami, nejen jejich délkou, jak je navrhováno, ale rovněž napěťovou hladinou, tj. distribuční sítě nízkého napětí (tj. nejvýše 1 kV).

Územní vazby – domníváme se, že omezení délkou 30 metrů zajišťuje, že se bude jednat o skutečně drobné stavby. Nicméně jak přípojky, tak smyčky, budou od 1. 7. 2023 součástí evidence digitálních technických map (viz příloha vyhlášky č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje), nemůže tak dojít k situaci, kdy by o přípojce/smyčce nikdo nevěděl a mohlo tak dojít k nějakým územním rozporům, zároveň bude platné obecné ustanovení § 79 odst. 4, které zdůrazňuje povinnost stavebníka přípojky nebo smyčky, pokud její provedení vyžaduje zemní práce nebo terénní úpravy, si zajistit informaci o existenci podzemních staveb technické infrastruktury a zajistit jejich ochranu.

Oprávnění ke zřízení stavby na cizí nemovitosti a vyvlastnění – jako u jakékoliv jiné stavby, tak i v případě staveb, u kterých není vyžadováno rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas, platí, že nelze stavbu na pozemky umístit bez toho, aniž by stavebník disponoval potřebnými právy k pozemkům. Práva tak musí být vždy zajištěna. V případech staveb zařízení distribuční soustavy v elektroenergetice je provozovatel distribuční soustavy pro zřízení a provoz stavby zařízení povinen zřídit věcné břemeno smlouvou s vlastníkem nemovitosti, na kterou má být stavba umístěna. Případně je možné takové věcné břemeno vyvlastnit. To vyplývá z ustanovení § 25 odst. 4 energetického zákona. Nepředpokládá se však, že by často docházelo k potřebám vyvlastnění u tohoto typu staveb.

Oprávnění k řízení přípojek/smyček – stavebníkem budou v tomto případě v naprosté většině případů provozovatelé regionální distribuční soustavy, což jsou v ČR významné společnosti s dlouhodobým působením na trhu, které velmi dobře znají své zákonné možnosti, což zajišťuje i v případě těchto staveb, že budou příslušná práva k pozemkům před zahájením stavby vždy zajištěna. Pro zdůraznění tohoto faktu je proto navrhováno, aby se jednalo o přípojky a smyčky k takové distribuční soustavě, která je napojena na přenosovou soustavu, což jsou až na jednu výjimku právě „zaběhlé“ regionální distribuční společnosti (ČEZ Distribuce, PRE Distribuce, EG.D). Eliminace uvedené výjimky, lokálního provozovatele distribuční soustavy, i všech dalších v budoucnu případně připojených provozovatelů distribučních soustav připojených přímo k přenosové soustavě, lze rovněž zajistit zavedením kritéria minimálního počtu

připojených odběrných míst – s touto hodnotou – 90 000 – pracuje energetický zákon v § 25 odst. 2. Podle energetického zákona zřizuje v zastavěném území elektrickou přípojku vždy provozovatel distribuční soustavy a mimo zastavěné území pak do 50 metrů délky. Smyčka je pak dle své povahy součástí distribuční soustavy a může tak být zřizována vždy pouze provozovatelem distribuční soustavy.

Dopady v území při výstavbě – při vymezené hodnotě délky 30 m nelze důvodně očekávat vznik větších problémů, než které by mohly být spojeny s realizací přípojek telekomunikačních sítí, které lze bez povolení realizovat v délce až 100 metrů. Tato úprava pro přípojky telekomunikačních sítí je v českém právním řádu již několik let a není spojena s nějakými systematickými ani excesivními pochybeními, jež by mohly vést k vyhodnocení této úpravy jako nevhodné, nelze ji proto očekávat ani u daleko kratších přípojek v elektroenergetice

Tato připomínka je zásadní.

26.K § 103 odst. 1 písm. e)

Žádáme zvážit vyjmutí či jinou úpravu požadavku „*nezasahuje do nosných konstrukcí stavby*“ tak, aby nebyly např. instalace běžných FVE na střechy považované za zde nepřípustný zásah.

Odůvodnění:

Některé stavební úřady mohou za zásah považovat i zásah nepřímý, spočívající např. v tom, že váha instalovaného obnovitelného zdroje může nepřímo působit na nosnou konstrukci stavby (zásah do její odolnosti a stability), byť se nejedná o zásah přímý – pakliže by k takovému výkladu přistoupil některý stavební úřad, pak by v takovém případě nešlo pro danou instalaci použít postupu dle navrhovaného ustanovení a daná stavba by nespádala do stavebních záměrů nevyžadujících povolení ani ohlášení

Vyjmutí tohoto požadavku z navrhované úpravy by mělo takovému výkladu stavebního úřadu ve vztahu k předmětným instalacím zabránit.

27.K úpravě obnovitelných zdrojů energie v novém stavebním zákoně

Žádáme zvážit přehodnocení úpravy limitů OZE u fotovoltaických elektráren – snížení z 5 MW na 1 MW a zařazení výroben plynu včetně těžebních plynovodů pod SOSÚ.

Odůvodnění:

S MPO a MMR byly společně a kompromisně dohodnuty limity pro zařazení výroben OZE mezi tzv. vyhrazené stavby pod Specializovaným a odvolacím stavebním úřadem (SOSÚ) – FVE nad 5 MW, teplo nad 10 MW, ostatní nad 1 MW a ZEVO bez limitu.

SP ČR chtěl původně nižší limity u FVE (1 MW), a naopak vyšší u tepla, nicméně Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR trvalo na limitu 5 MW z obavy, že by došlo u FVE k zahlcení SOSÚ.

Vedle toho SP ČR uplatnil v rámci MPŘ k probíhající novele zákona č. 283/2021 Sb. požadavek na zařazení výroben plynu do přílohy č. 3, tak aby je povoloval SOSÚ. Tento návrh vycházel z dosavadních zkušeností s povolováním nových výroben biometanu na úrovni obecních stavebních úřadů, které je značně zdoluhavé, trvá i několik let, protože každá nová výroba je zpravidla povolována jiným obecním

stavebním úřadem, takže pro pracovníky stavebního úřadu je projektová dokumentace na specifické technologie výroby plynu zcela nová, s níž se dosud neseťkaly, a to značně prodlužuje proces jejich povolování.

SP ČR v obou výše uvedených případech v rámci kompromisu ustoupil. Nicméně s ohledem na aktuální situaci a potřebu ještě rychlejšího a koncepčnějšího řešení v zabezpečení dodávek energie z tuzemských zdrojů máme za to, že by limit měl být u FVE stanoven na 1 MW a výrobní plynu by měly být zařazeny pod SOSÚ, s tím, že bude adekvátně zajištěna personální kapacita SOSÚ. Díky tomu by i oba druhy uvedených staveb spadaly pod tento úřad, čímž by se sjednotila rozhodovací praxe a urychlilo povolování díky zkušenosti úřadu s povolováním jednoho typu staveb. Zároveň by se začaly vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj biometanu a konkrétními opatřeními se začaly naplňovat deklarace vlády.

Na vyhrazené stavby se bude dříve aplikovat dosud neúčinný stavební zákon, který byl schválen pod č. 283/2021 Sb. Tento právní předpis obsahuje řadu nástrojů, které směřují k urychlení povolovacích procesů. Z toho důvodu považujeme za nezbytné, aby se na povolování výroben energie z OZE a výroben plynu použila úprava tohoto právní předpisu co nejdříve.

Tato připomínka je zásadní.